

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas

2022/0000(INI)

3.6.2022

NUOMONĖ

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto

pateikta Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetui

Naujoji 2030 m. ES miškų strategija. Tvari miškotvarka Europoje
(2022/0000(INI))

Nuomonės referentė: Luisa Regimenti

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas ragina atsakingą Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi ES yra maždaug 5 proc. viso pasaulio miškų ploto ir miškai sudaro 43 proc. ES sausumos ploto ir juose randama 80 proc. sausumos biologinės įvairovės¹;
- B. kadangi miškai yra labai svarbūs žmonių fizinei ir psichinei sveikatai ir gerovei, skatina perėjimą prie ekonomikos be iškastinio kuro ir atlieka svarbų vaidmenį vietos bendruomenių gyvenime, ypač kaimo vietovėse, kuriose jie svariai prisideda prie vietos pragyvenimo šaltinių;
- C. kadangi miškai ES teikia daug naudos visuomenei, įskaitant tokias esmines funkcijas kaip klimato reguliavimas, vandens tiekimas ir reguliavimas, švarus oras ir erozijos kontrolė; kadangi miškai taip pat dažnai naudojami kaip poilsio zonos ir tai labai naudinga ekologiniam turizmui, miško mokykloms ir kultūrai; jie taip pat yra svarbus vietos užimtumo ir ekonomikos augimo šaltinis ir kartu padeda išsaugoti gyvybingas kaimo vietoves visoje Sąjungoje;
- D. kadangi miškai kartu su atitinkamais savo anglies kaupikliais yra labai svarbūs siekiant švelninti klimato kaitą ir prie jos prisitaikyti ir juos reikia apsaugoti ir atkurti, kad būtų apribotas visuotinis atšilimas, ne vėliau kaip 2050 m. pasiektas poveikio klimatui neutralumas ir ES tikslas iki 2030 m. bent 55 proc. sumažinti išmetamą šiltnamio efekta sukeliančių dujų kiekį; kadangi miškai taip pat yra labai svarbūs biologinės įvairovės šaltiniai;
- E. kadangi ES įsipareigojo siekti JT darnaus vystymosi tikslų, įskaitant 15 tikslą – saugoti ir atkurti sausumos ekosistemas, skatinti tausų jų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės degradaciją ir pakeisti šį procesą priešingu bei sustabdyti biologinės įvairovės nykimą;
- F. kadangi siekiant išsaugoti ir suderinti ekologines, ekonomines ir socialines vertybes reikalinga gamtiškumu grindžiama ilgalaikė tvarios miškotvarkos vizija;
- G. kadangi norint, kad tvarios miškotvarkos sistema taptų išsamesne ir naudingesne tikrinimo priemone, leidžiančia nustatyti ir palyginti skirtingus tvarkymo metodus, jų poveikį ir bendrą Europos miškų būklę ir išsaugojimą, ji turės būti aiškiai apibrėžta, visų pirma atsižvelgiant į kriterijus, rodiklius ir ribines vertes, susijusius su ekosistemų būkle, biologine įvairove ir klimato kaita;
- H. kadangi ekosistema yra fizinė aplinka, kurią sudaro gyvi ir negyvi komponentai, kurie sąveikauja tarpusavyje, ir dėl šios sąveikos ekosistemos duoda labai daug naudos žmonėms ir ekonomikai ir ji vadinama ekosisteminėmis paslaugomis; kadangi klimato kaita ir biologinės įvairovės bei susijusių ekosisteminių paslaugų nykimas kelia

¹ Science for Environment Policy (2021) *European Forests for biodiversity, climate change mitigation and adaptation*. Future Brief 25. Europos Komisijos Aplinkos generaliniam direktoratui parengta trumpa Vakarų Anglijos universiteto Bristolyje Mokslinės komunikacijos skyriaus informacija. Pateikiama adresu: <https://ec.europa.eu/science-environment-policy>.

sistemine grėsmę visuomenei;

- I. kadangi geresnis supratimas apie galimus klimato sukeltus natūralius trikdžius Europos miškuose turėtų papildomai padėti rengiant miškotvarkos gaires ir prisitaikymo politiką, kurių tikslas būtų pašalinti šį pažeidžiamumą;
- J. kadangi miškai yra vis labiau pažeidžiami dėl klimato kaitos poveikio, visų pirma dėl vis dažnesnių miškų gaisrų; kadangi kiekybiškai įvertinti natūralių trikdžių poveikį miškų atsparumui ir produktyvumui dideliu mastu vis dar yra didelis iššūkis;
- K. kadangi turimi ES lygmens duomenys apie miškus yra neišsamūs ir skiriasi jų kokybė, o tai trukdo ES ir valstybėms narėms koordinuoti miškotvarką ir išsaugojimą;
- L. kadangi Europos aplinkos agentūros ataskaitoje „The European environment - state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe“² („Europos aplinka: 2020 m. padėtis ir perspektyva. Žinios, būtinos siekiant tvarios Europos“) teigiama, kad Europoje labai smarkiai sumažėjo biologinė įvairovė ir vienas iš veiksnių yra intensyvi miškotvarka, ir kad Europai kyla precedento neturinčio masto ir skubos uždavinių;
- M. kadangi 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijoje siūlomas bendras tikslas apsaugoti bent 30 proc. ES sausumos ploto taikant veiksmingą valdymo tvarką;
- N. kadangi siekiant padėti įveikti biologinės įvairovės nykimo ir klimato krizes labai svarbu, kad miškai būtų saugomi, atkuriami ir tvarkomi taip, kad būtų kuo labiau padidintas jų pajėgumas saugoti anglies dioksidą ir apsaugoti biologinę įvairovę;
- O. kadangi miškų, įskaitant visus likusius ES neliestus miškus ir sengires, apsauga yra labai svarbi siekiant išsaugoti biologinę įvairovę ir švelninti klimato kaitą;
- P. kadangi 2021 m. Jungtinio tyrimų centro ataskaitoje³ nurodyta, kad išlikę tik 4,9 mln. hektarų neliestų Europos miškų ir sengirių ir tai sudaro tik 3 proc. viso Sąjungos miškų ploto ir 1,2 proc. Sąjungos sausumos ploto;
- Q. kadangi neliesti miškai ir sengirės atlieka pagrindinį vaidmenį išsaugant biologinę įvairovę; kadangi jų biologinė įvairovė dažnai yra labai didelė, palyginti su kitais to paties ekologinio regiono miškais, jie pasižymi rūšių gausa ir juose aptinkama ypatingos floros ir faunos; kadangi neliesti miškai ir sengirės taip pat teikia daug kitų ypatingos svarbos ekosisteminių paslaugų;
- R. kadangi neteisėta medienos ruošna, įskaitant medienos ruošą saugomose teritorijose, pvz., „Natura 2000“ teritorijose, yra nuolatinė ir neišspręsta problema daugelyje ES šalių;
- S. kadangi valstybės narės turėtų parengti strateginius miškų planus ir nurodyti tarpinius

² Europos aplinkos agentūra, *The European environment — state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe*, 2020 m. gegužės 11 d., p. 83, <https://www.eea.europa.eu/soer-2020/>.

³ Barredo, J., Brăilescu, C., Teller, A., Sabatini, F.M., Mauri, A. and Janouskova, K., *Mapping and assessment of primary and old-growth forests in Europe*, EUR 30661EN, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2021.

tikslus siekiant užtikrinti ilgalaikį planavimą ir ES miškų strategijos principų tęstinumą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu; kadangi Komisija turėtų pateikti naudingų atsiliepimų apie tuos planus ir įvertinti, kiek jie atitinka Sąjungos klimato ir biologinės įvairovės tikslų reikalavimus;

- T. kadangi įgyvendinant Miškų strategijoje sutartus dalykus turi būti laikomasi subsidiarumo principo: kadangi pasidalijamoji kompetencija ir atsakomybė už miškus ES yra vienodai svarbios;
1. palankiai vertina ES miškų strategiją, kuri įtvirtinta Europos žaliajame kurse; pripažįsta trijų darnaus vystymosi aspektų – aplinkos, ekonomikos ir socialinio – svarbą; primena, kad aplinkos aspektas, įskaitant biologinę įvairovę ir ekosistemų išsaugojimą, yra kitų dviejų aspektų ramsis ir esminis darnaus vystymosi pagrindas; pabrėžia, kad ES miškų strategijos įgyvendinimo priemonės turėtų padėti siekti ES klimato ir biologinės įvairovės tikslų ir privalomų tikslų;
 2. pabrėžia daugialypį miškų vaidmenį ir sveikų, ekologiškai atsparių miškų ekosistemų, kurios teikia daugybę paslaugų visuomenei, svarbą; primygtinai tvirtina, kad biologinės įvairovės išsaugojimas ir buveinių apsauga bei išsaugojimas turėtų būti įtraukti į tvarią miškotvarką;
 3. pabrėžia esminį miškų ekosistemų vaidmenį švelninant klimato kaitą ir prisitaikant prie jos, taip pat prisidedant prie ES tikslo ne vėliau kaip 2050 m. neutralizuoti poveikį klimatui; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad reikia stiprinti jų atsparumą, visų pirma didinant miškų struktūrinę, funkcinę ir sudėties įvairovę; primygtinai tvirtina, kad struktūriniu požiūriu turtingi mišrūs miškai, pasižymintys didele ekologine įvairove, yra atsparesni ir gali geriau prisitaikyti;
 4. pabrėžia, kad miško žemė ir atitinkami jos anglies kaupikliai – gyvi medžiai ir negyva mediena – yra labai svarbus veiksnys siekiant apriboti visuotinį atšilimą, prisidėti prie ES poveikio klimatui neutralumo tikslų ir didinti biologinę įvairovę; mano, kad biologiškai įvairių miškų skatinimas yra veiksmingiausia apsaugos nuo klimato kaitos ir biologinės įvairovės nykimo priemonė;
 5. yra susirūpinęs dėl nepalankių veiksnių, susijusių su klimato kaita, pvz., ilgalaikių sausrų ir medžių ligų, įskaitant kenkėjų sukeltas ligas, kurios daro žalą aplinkai, poveikio miško plotams;
 6. ragina Komisiją rinkti ir valstybėse narėse skleisti žinias apie tai, kaip pritaikyti miškus prie esamos ir numatomos klimato kaitos, laikantis naujosios ES prisitaikymo strategijos ir biologinės įvairovės strategijos; atsižvelgdamas į tai primygtinai pabrėžia, kad reikia specialios paramos ir tvirtesnio bendradarbiavimo nelaimių prevencijos, pasirengimo joms ir reagavimo į jas srityse;
 7. pažymi, kad miškų biologinė įvairovė ir jos unikalios ekosistemos teikia nepaprastai daug ekosisteminių paslaugų, kuriomis prisidedama prie klimato kaitos švelninimo priemonių, dirvožemio stabilumo ir derlingumo, vandens kokybės ir švietimo bei turizmo paslaugų; pabrėžia, kad patikimas „Natura 2000“ teritorijų valdymas yra būtinas siekiant išlaikyti ir didinti Europos biologinę įvairovę, ekosistemas ir jų teikiamas paslaugas;

8. palankiai vertina 2021 m. birželio 4 d. Komisijos sprendimą dėl logotipo „Natura 2000“ licencijavimo; pažymi, kad „Natura 2000“ ženklavimo sistema turėtų būti skatinama taikyti griežčiausius ES ekologinius standartus pažeidžiamiausių buveinių tipų ir rūšių apsaugai sausumoje; primena, kad tinklas „Natura 2000“ apima apie 18 proc. ES sausumos teritorijos; pabrėžia, jog valstybės narės turėtų užtikrinti, kad nebūtų vykdoma jokia veikla, daranti žalą ar trikdanči rūšis tinklo „Natura 2000“ buveinėse; ragina ES miškų strategijoje nustatyti plataus užmojo tikslus siekiant išlaikyti ir atkurti nustatytųjų vietovių ekologines vertybes, atsižvelgiant į socialinius ir kultūrinius reikalavimus ir regionines bei vietos ypatybes; pažymi, kad išsaugojimo pastangos „Natura 2000“ teritorijose turėtų visiškai atitikti Buveinių ir Paukščių direktyvas ir 2030 m. ES biologinės įvairovės strategiją;
9. pažymi, kad „Natura 2000“ teritorijose visuomenei teikiamos vertingos ekosisteminės paslaugos; pabrėžia, kad logotipas NATURA 2000, žymintis prekes ar paslaugas, turėtų reikšti, kad tomis prekėmis ir paslaugomis padedama siekti „Natura 2000“ teritorijos, iš kurios jos yra gautos, išsaugojimo tikslų;
10. palankiai vertina Komisijos paskelbtą 2020–2024 m. strateginį ES ekologinio ženklo darbo planą; primena, kad ES ekologinis ženklas yra savanoriškas aplinkosauginio veiksmingumo didinimo ženklas; pažymi, kad ekologinio ženklo sistema skatinama ES žiedinė ekonomika ir prisidedama prie tvaraus vartojimo ir gamybos praktikos; ragina ES miškų sektoriuje nustatyti griežtus standartus ir stebėseną ir skatinti didesnę ekologinio ženklo naudojimą;
11. pabrėžia, kad svarbu išplėsti ekologinio ženklo taikymo medienos gaminiams sritį, kad būtų įtrauktas šių gaminių tvarumo lygis; ragina valstybes nars skatinti gamintojus labiau naudoti ženklą „Natura 2000“ ne medienos miško produktams;
12. primena svarbias ekonomines ir socialines funkcijas, kurias sveiki miškai atlieka siekiant, kad kaimo vietovės išliktų gyvybingos; pabrėžia neinvazinės ekonominės su mišku susijusios veiklos, kurią vykdant atsižvelgiama į miškų ekosistemų ekologines ribas, svarbą ir kad intensyvi ekonominė su miškais susijusi veikla gali turėti įvairuojantį ardomąjį poveikį miškų ekosistemoms; pažymi, kad didelio masto plynas kirtimas gali turėti didelį poveikį vietos ekosistemoms ir prisideda prie biologinės įvairovės nykimo; pabrėžia, kad pagal ES miškų strategiją turėtų būti skatinama tokia ekonominė veikla, kurią vykdant būtų atsižvelgiama į tvarias miškų ekosistemų ribas; atkreipia dėmesį į tai, kad svarbu skatinti su mediena nesusijusią miškų sektoriaus ekonominę veiklą, siekiant įvairinti vietos ekonomiką ir darbo vietas ir pakreipti gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijas kaimo ir atokiose vietovėse priešinga linkme;
13. pabrėžia, jog svarbu, kad ES skatintų miškų ekosistemų apsaugą, išsaugojimą ir atkūrimą, atsižvelgdama į būsimą ES gamtos atkūrimo teisės aktą ir didindama jų atsparumą, kartu remdama ekonomiškai perspektyvaus ir gyvybingo miškų sektoriaus ir vietos bendruomenių plėtrą; ragina parengti ilgalaikę Europos miškų apsaugos ir atkūrimo viziją;
14. pabrėžia, kad į ES miškų strategiją svarbu įtraukti visuomenės sveikatos ir bendros sveikatos koncepcijos aspektus; pabrėžia, kad natūralios miško ekosistemos ir prieiga prie miškų ir žaliųjų miesto bei priemiestinių miško plotų teikia įvairios naudos

sveikatai, skatina sveiką gyvenimo būdą ir prisideda prie ES piliečių gerovės;

15. pabrėžia žiedinės miškų bioekonomikos vaidmenį skatinant tvarų augimą, kaip pagrindinius principus naudojant žiediškumą ir pakopinį veiksmingą biomasės ir miškų išteklių naudojimą;
16. pabrėžia, kad visose valstybėse narėse reikia turėtų laiku ir dažnai pateikiamų palyginamų duomenų, ir atkreipia dėmesį į tai, kad tokių duomenų analizė atlieka itin svarbų vaidmenį remiant tvarią miškotvarką ir miškų apsaugą, be kita ko, užkertant kelią neteisėtai medienos ruošai ir numatant bei švelninant natūralių trikdžių, pvz., audrų, miškų gaisrų ir kenkėjų, poveikį; pabrėžia, kad reikia atgaline data sukurti visų teritorijų, atitinkančių sengirių ir neliestų miškų kriterijus, duomenų bazę; todėl palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl miškų stebėsenos, ataskaitų teikimo ir duomenų rinkimo sistemos;
17. ragina Komisiją užtikrinti koordinuojamą ES miškų stebėsenos, duomenų rinkimo ir ataskaitų teikimo sistemą, kuria naudotųsi valstybių narių kompetentingos institucijos rengdamos strateginius miškų ir su mišku susijusio sektoriaus planus; pabrėžia, kad ši integruota ES masto miškų stebėsenos sistema turėtų būti grindžiama suderintais ir moksliskai pagrįstais rodikliais ir apimti mechanizmus, kuriais būtų siekiama išvengti klaidų, pvz., dvigubos apskaitos, tvarkant valstybių narių pateiktus duomenis;
18. atkreipia dėmesį į pažangiųjų technologijų naudojimo naudą renkant duomenis, pvz., rengiant nacionalinius miškų aprašus, gerinant visuomenės prieigą prie duomenų ir užtikrinant patikimų miškininkystės duomenų nuoseklumą, kokybę ir palyginamumą;
19. pakartoja savo raginimą griežtai saugoti visas išlikusias sengires ir neliestus miškus laikantis 2030 m. biologinės įvairovės strategijos; primygtinai reikalauja teikti apsaugą ir buferinėms zonoms, esančioms greta neliestų miškų ir sengirių, siekiant remti sengirėms būdingų savybių išsivystymą; pabrėžia, kad tinkamos apsaugos išplėtimas įtraukiant buferines zonas pagerins didelės ekologinės vertės buveinių jungtis, o tai labai prisidės prie išsaugojimo ir neigiamo susiskaidymo poveikio sumažinimo;
20. pabrėžia, kad svarbu griežtai saugoti teritorijas, esančias greta neliestų miškų ir sengirių, siekiant pagerinti išsaugojimo būklę, sumažinti saugomų rūšių išnykimo riziką ir jų pažeidžiamumą; todėl kai „Natura 2000“ teritorijos supa tokius miškus, šių vietovių tvarkymo gairės turėtų būti pritaikytos taip, kad būtų remiamas antrinių sengirių ir (arba) sengirių požymių vystymasis;
21. apgailestauja dėl to, kad 2021 m. Komisija nepriėmė gairių dėl sengirių ir neliestų miškų apibrėžties, kaip nurodyta 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijoje; pabrėžia, kad reikia skubiai susitarti dėl darbinės ES neliestų miškų ir sengirių apibrėžties, siekiant užtikrinti, kad jie būtų griežtai saugomi; pabrėžia, kad ši apibrėžtis turi būti grindžiama ekologiniais principais ir ja turi būti atsižvelgiama į Europos miškų įvairovę, skirtingas klimato zonas ir skirtingas vietas aplinkybes;
22. pabrėžia, kad, remiantis moksliniais tyrimais⁴, sengirės ir seni miškai toliau kaupia anglį, o tai prieštarauja požiūriui, kad jie yra neutralaus anglies dioksido poveikio ar

⁴ Luyssaert S. ir kt., 2008: *Old-growth forests as global carbon sinks*. Pateikta „Nature“.

netgi CO₂ šaltiniai;

23. pabrėžia, kad siekiant ES tikslo turėti daugiau, atsparesnės ir įvairesnės miško žemės taip pat reikia turėti galimybę naudotis geriausiais turimais genetiniais ištekliais didelės vertės sengirėse ir neliestuose miškuose; pabrėžia, kad svarbu remti nacionalinius sėjinukų genų fondus, kad vietos ir regionų miškų atkūrimo ir įveisimo iniciatyvos būtų aprūpintos pakankamu vietinių medžių rūšių skaičiumi; primena, kad medžių sodinimas priklauso nuo vietos suinteresuotųjų subjektų paramos ir regioninio planavimo;
24. ragina Komisiją ir valstybes nares skubiai baigti kurti sengirių ir neliestų miškų kartografavimo ir stebėsenos sistemą užpildant žinių apie jų geografinę vietą spragas, be kita ko, naudojant naujausias skaitmenines technologijas, pvz., palydovinę stebėseną, ir integruojant kitus geriausius vietoje turimus duomenis; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją ir valstybes nares sukurti skaidrią ir lengvai prieinamą visų galimų teritorijų, atitinkančių kriterijus, kad jas būtų galima priskirti sengirių ir neliestų miškų kategorijai, duomenų bazę ir paskelbti laikiną neliestų miškų ir sengirių medienos ruošos moratoriumą, siekiant nedelsiant teisiškai užtikrinti šių teritorijų neintervencinį statusą;
25. reiškia didelį susirūpinimą dėl tebesitęsiančios neteisėtos medienos ruošos problemos, be kita ko, teritorijose, saugomose pagal „Natura 2000“ ir Paukščių bei Buveinių direktyvas; pabrėžia, kad neteisėta medienos ruoša daro poveikį biologinei įvairovei ir gali turėti poveikį, kurį sunku, o gal net neįmanoma, pakreipti priešinga linkme ir atitaisyti;
26. mano, kad neteisėta medienos ruoša turėtų būti laikoma nusikalstama veika ir už ją turėtų būti taikomos baudžiamosios sankcijos, todėl ji turėtų būti įtraukta į persvarstyto Direktyvos dėl nusikaltimų aplinkai taikymo sritį; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis skubių veiksmų siekiant sustabdyti neteisėtą medienos ruošą ir sugriežtinti neteisėtos prekybos mediena kontrolę, atidžiai stebint galiojančius teisės aktus ir užtikrinant jų vykdymą, taip pat naudojant geoerdvines ir nuotolinio stebėjimo technologijas; ragina Komisiją išplėsti Europos prokuratūros įgaliojimus siekiant įtraukti nusikaltimus aplinkai;
27. pabrėžia, kad svarbu didinti valstybių narių kompetentingų institucijų vaidmenį kovojant su neteisėta medienos ruoša, remiantis įgyvendinant ES medienos reglamentą ir užtikrinant jo vykdymą įgyta patirtimi, ir ragina patobulinti nuostatas dėl stebėsenos ir kontrolės kiekybės ir kokybės ir tinkamai apsaugoti miškininkus;
28. palankiai vertina miškų atkūrimo ir įveisimo veiksmų planą, pagal kurį iki 2030 m. ES būtų pasodinta bent 3 mlrd. papildomų medžių; pabrėžia, kad tokios iniciatyvos turėtų būti įgyvendinamos laikantis aiškių ekologinių principų ir visiškai suderinamos su biologinės įvairovės tikslu, pirmenybę teikiant miškų ekosistemų atkūrimui; atsižvelgdamas į tai ragina parengti plataus užmojo mokliškai pagrįstas gaires dėl biologinei įvairovei palankių miško atkūrimo ir įveisimo tikslų, kuriomis būtų užtikrinta, kad miškai būtų atsparūs, mišrūs ir sveiki, ir būtų išvengta neigiamo poveikio, kurį monokultūros gali daryti miškų ekosistemoms; pabrėžia, kad mišrios ir sveikos miško ekosistemos paprastai yra atsparesnės nei monokultūriniai miškai arba miškai, kurių medienos ruošos ciklai yra trumpi;

29. pabrėžia, kad įgyvendinant miškų atkūrimo ir įveisimo veiksmų planą reikėtų tinkamai atsižvelgti į Europos miškų įvairovę, nuosavybės tipus ir valdymo tradicijas ir tai turėtų būti daroma glaudžiai bendradarbiaujant ir konsultuojantis su valstybėmis narėmis ir visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais;
30. ragina Komisiją parengti įrodymais pagrįstus rodiklius ir ribines vertes, kurie papildytų tvarios miškotvarkos sistemą, visų pirma kiek tai susiję su aiškių kriterijų, susijusių su ekosistemų sveikata, biologine įvairove ir klimato kaita, rengimu, siekiant, kad jie taptų veiksminga ES miškų tvarumo gerinimo priemone ir užtikrintų, kad miškotvarka padėtų siekti ES klimato ir biologinės įvairovės tikslų; mano, kad šie papildomi rodikliai ir ribinės vertės yra esminė priemonė siekiant apsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę ir švelninti klimato kaitą bei prisitaikyti prie jos miškų sektoriuje;
31. palankiai vertina Komisijos iniciatyvą stiprinti tvarios miškotvarkos sistemą siekiant pagerinti miškų ekosistemų kokybę ir padidinti įvairovę; pabrėžia, kad gamtiškoji miškininkystė ir tvari miškotvarka gali duoti panašios arba didesnės ekonominės naudos, sykiu išsaugodamos ir skatindamos ekosistemų vientisumą ir atsparumą;
32. pabrėžia, kad dėl sąmoningo pasirinkimo vykdyti neintervencinę ar gamtiškąją miškotvarką didėja jų, kaip anglies dioksido absorbentų ir biologinės įvairovės prieglobsčio, ir biologinės įvairovės atkūrimo potencialas;
33. pabrėžia, kad tam tikromis aplinkybėmis miškų apleidimas gali nulemti darbo vietų kaimo vietovėse praradimą ir didesnę priklausomybę nuo miško produktų importo iš pasaulio dalių, kuriose miškotvarka yra mažiau tvari;
34. pabrėžia, kad svarbu remti ir skatinti aplinkai naudingą veiklą ir gamtiškąją miškotvarką, visų pirma miškų savininkų ir miškotvarkininkų, kurie atsižvelgia į geriausią praktiką ir mokslinius įrodymus, taikomus ekosisteminius metodus;
35. pabrėžia, kad svarbu tinkamai įvertinti tvarios miškotvarkos planų poveikį aplinkai ir skubiai imtis su jais susijusių veiksmų; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti Paukščių ir Buveinių direktyvų, įskaitant tinklą „Natura 2000“, įgyvendinimą ir vykdymą;
36. ragina valstybes nares toliau dėti pastangas siekiant tinkamai įgyvendinti nacionalines strategijas ir teisės aktus, susijusius su tvaria miškotvarka, ir pritaikyti juos prie nacionalinių, regioninių ir vietos aplinkybių; ragina valstybes nares tinkamai perkelti į nacionalinę teisę ir įgyvendinti su miškais susijusius ES teisės aktus ir privalomus tikslus; ragina Komisiją geriau laikytis ES teisės, o valstybes nares – bendradarbiauti derinant tvarios miškotvarkos sistemas, kad būtų sustiprinta ES tvarios miškotvarkos sistema ir toliau plėtojama tvarios miškotvarkos praktika;
37. apgailestauja dėl to, kad paskutinio ataskaitinio laikotarpio pagal Buveinių direktyvą duomenys parodė, jog nepalankios būklės ES miškų procentinė dalis 2013–2018 m. laikotarpiu padidėjo iki 84,5 proc., palyginti su 82 proc., nustatytais 2007–2012 m. vertinime; pabrėžia, kad, imant pagal regionus, didžiausia vertinimų „nepalanki–bloga būklė“ dalis tenka Bendrijos svarbos borealinių miškų buveinėms (56 proc.), juose taip pat yra didžiausia procentinė dalis buveinių, kurių būklė blogėja (43 proc.), o didžiausia patvirtintų geros ir gerėjančios būklės vertinimų procentinė dalis tenka Makaronezijos –

Azorų, Madeiros ir Kanarų salų (jos pasižymi unikalia biogeografija, susijusia su priešledynmečio Viduržemio jūros flora) – miškams⁵;

38. pabrėžia, kad įgyvendinant miškų strategijoje sutartus dalykus reikia laikytis subsidarumo principo; vis dėlto pabrėžia, kad ES pasidalijamoji kompetencija ir atsakomybė miškų srityje yra vienodai svarbios, ypač įgyvendinant ES aplinkos politiką, įskaitant klausimus, susijusius su miškų tvarumu ir biologinės įvairovės apsauga; pabrėžia miškų tipų įvairovę ES ir skirtingas nuosavybės struktūras bei tvarkymo praktiką, taip pat kultūrinės ir ekologinės sąlygas, sudėtį ir miškininkystės tradicijas; atkreipia dėmesį į tai, kad atspariausi miškai yra įvairūs struktūriniu ir genetiniu požiūriu, pasižymi vienos rūšies individų tinklu ir turtingais simbiotiniais ryšiais, taigi yra savarankiškos ekosistemos;
39. atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad reikėtų skatinti specialiai pritaikytus tvarios miškotvarkos sprendimus, remiantis vietos, regionų ir nacionalinių suinteresuotųjų subjektų patirtimi ir žiniomis bei gamtiškosios miškininkystės principais ir gairėmis; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad nereikėtų numatyti vieno visiems tinkamo sprendimo;
40. pripažįsta, kad miškotvarka yra susijusi su konkrečia vietoje ir kad dėl skirtingų miško sąlygų ir miško tipų gali reikėti taikyti skirtingus tvarkymo metodus, grindžiamus skirtingais ekologiniais poreikiais ir miško žemės savybėmis, ir atsižvelgti į miškų sektoriaus darbuotojų, savininkų ir kitų susijusių subjektų teises ir interesus;
41. palankiai vertina Komisijos iniciatyvą, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, parengti vietos lygmeniu pritaikytas gamtinės miškininkystės gaires ir savanorišką sertifikavimo sistemą, pagal kurią būtų sukurtas ES kokybės ženklas, kuriuo būtų skatinama biologinei įvairovei palankiausia tvarkymo praktika;
42. ragina Komisiją užtikrinti, kad šiomis iniciatyvomis būtų gerinamos miškų ekosistemos, saugoma biologinė įvairovė ir užtikrinama pridėtinė vertė iš gamtai palankios miškotvarkos praktikos; pažymi, kad dauguma esamų savanoriško sertifikavimo sistemų pasirodė esančios patikimos ir veiksmingos priemonės skatinant tvarios miškotvarkos praktiką visoje Europoje ir kad palankiai vertinama tai, kad sistemas tikrina ES institucijos, nes tai padeda jas nuolat tobulinti;
43. pabrėžia, kad, be anglies dioksido sekvestracijos, agrarinė miškininkystė teikia svarbios papildomos naudos laukinei gamtai ir biologinei įvairovei (gerėja laukinės gamtos buveinės, daugėja apdulkintojų, vabzdžių), dėl jos gerėja dirvožemio būklė ir jis

⁵ Science for Environment Policy (2021) *European Forests for biodiversity, climate change mitigation and adaptation*. Future Brief 25. Europos Komisijos Aplinkos generaliniam direktoratui parengta trumpa Vakarų Anglijos universiteto Bristolyje Mokslinės komunikacijos skyriaus informacija. Pateikiama adresu: <https://ec.europa.eu/science-environment-policy>.

apsaugomas nuo erozijos, nitratų išplovimo ir potvynių^{6,7,8};

44. pabrėžia, kad daugiau lėšų turėtų būti skiriama naujos su miškais susijusios politikos rėmimui ir specialaus, tikslinio priemonių, kuriomis siekiama didinti tvarumą ir stiprinti klimato kaitos švelninimą, finansavimo nustatymui; pabrėžia, kad šis finansavimas turėtų būti naudojamas siekiant paskatinti miškų savininkus ir miškotvarkininkus investuoti į didesnę miškų apsaugą ir atkūrimą ir skatinti biologinei įvairovei palankią tvarią miškotvarką;
45. pabrėžia, kad perėjimas prie gamtiškosios ES miškininkystės modelio turi būti teisinga pertvarka, kurią vykdant būtų remiamas miškininkystės sektoriaus perėjimas prie ekonomiškai perspektyvių ir ekologiškai sveikų miškų;
46. ragina Komisiją įvertinti įvairių ES finansavimo priemonių tinkamumą siekiant užtikrinti būtiną paramą miškininkystės sektoriaus perėjimui prie tvarios biologinei įvairovei palankios praktikos ir miškų ekosisteminių paslaugų plėtojimui ir įvertinti šių fondų suderinamumą su ES miškų strategijoje ir Biologinės įvairovės strategijoje nustatytais įsipareigojimais ir tikslais; visų pirma pabrėžia, kad svarbu įvertinti, ar valstybės narės ir Sąjunga skyrė pakankamai lėšų „Natura 2000“ teritorijose esantiems miškams apsaugoti;
47. ragina valstybes nares didinti valstybinių miškininkystės tarnybų žmogiškuosius ir finansinius išteklius; pabrėžia, kad svarbu išlaikyti viešojo sektoriaus praktinę patirtį; pabrėžia, kad valstybinės miškininkystės tarnybos gali suteikti privačių miškų savininkams labai reikalingų praktinių žinių, susijusių su gamtiškąja miškininkyste ir prisitaikymu prie klimato kaitos padarinių, kaip rodo Prancūzijos nacionalinės miškų tarnybos (ONF) vykdomas Giono projektas;
48. pabrėžia bendros žemės ūkio politikos svarbą ir pažymi, kad galima pagerinti kaimo plėtrai skirtų lėšų panaudojimą valstybėse narėse, visų pirma įgyvendinant programas, susijusias su miškų biologinės įvairovės didinimu;
49. ragina valstybes nares naudoti turimas paramos priemones miškams ir biologinei įvairovei išsaugoti; taip pat pabrėžia, kad svarbu užtikrinti pakankamai išteklių ES miškų strategijai įgyvendinti; primena, jog nustatyta, kad du iš pagrindinių kaimo plėtrai skirtų finansavimo šaltinių, skirtų tvariai miškotvarkai remti siekiant ES biologinės įvairovės ir klimato srities prioritetų 2014–2020 m. laikotarpiu, buvo kur kas mažesni už įgyvendinimo mastą, kurio reikia, kad valstybės narės įvykdytų savo teisinius įsipareigojimus pagal Buveinių ir Paukščių direktyvas;

⁶ Kay, S.; Rega, C.; Moreno, G.; den Herder, M.; Palma, J. H.; Borek, R.; Crous-Duran, J.; Freese, D.; Giannitsopoulos, M.; Graves, A.; Jäger, M.; Lamersdorf, N.; Memedemin, D. et al. (2019): *Agroforestry creates carbon sinks whilst enhancing the environment in agricultural landscapes in Europe*. In: Land Use Policy 83, pp. 581–593. DOI: 10.1016/j.landusepol.2019.02.025.

⁷ Burges, P.; Newman, S.; Pagella, T.; Smith, J.; Westaway, S.; Briggs, S.; Knight, I.; Whistance, L.; Raskin, B.; Osborn, S. (2019): *The Agroforestry Handbook: Agroforestry for the UK 1st Edition*. Bristol, UK. - Agroforestry for the UK. Soil Association, UK., 2019.

⁸ Torralba, M.; Fagerholm, N.; Burgess, P. J.; Moreno, G.; Plieninger, T. (2016): *Do European agroforestry systems enhance biodiversity and ecosystem services? A meta-analysis*. In: Agriculture, Ecosystems & Environment, 230, 150-161. DOI: 10.1016/J.AGEE.2016.06.002.

50. palankiai vertina Komisijos išipareigojimą nustatyti ES mokėjimų už ekosistemines paslaugas sistemas, imantis su miškais susijusių intervencinių veiksmų pagal 2023–2027 m. bendrą žemės ūkio politiką;
51. palankiai vertina Komisijos komunikatą dėl anglies dioksido sekvestraciją dirvožemyje didinančio ūkininkavimo, kuriuo siekiama skatinti naujus viešųjų ir privačiųjų šaltinių verslo modelius atlyginant už valdymo praktiką, kuria siekiama didinti sekvestraciją biomaseje ir dirvožemyje, laikantis ekologinių principų, didinant biologinę įvairovę ir laikantis Sąjungos aplinkos ir klimato tikslų bei reikšmingos žalos nedarymo principo;
52. atkreipia dėmesį į tai, kad reikalingos sekvestruojamojo ūkininkavimo iniciatyvos, grindžiamos patikima mokslinė metodika, ir pabrėžia, kad sąmoningas neintervencinės sistemos pasirinkimas didelių anglies sandėkų ir didelės gamtinės vertės ekosistemose, atitinkantis Biologinės įvairovės strategijos tikslus, galėtų būti tinkamas finansuoti pagal sekvestruojamojo ūkininkavimo sistemas ir priskiriamas prie sertifikuotų anglies dioksido absorbavimo projektų;
53. palankiai vertina Komisijos planą iki 2022 m. pasiūlyti privalomą ES anglies dioksido absorbavimo sertifikavimui skirtą reglamentavimo sistemą, kad būtų galima teisingai kiekybiškai įvertinti anglies dioksido absorbavimo pastangas, apie jas pranešti ir jas patvirtinti ir išvengti klaidingo duomenų pateikimo bei ekologinio manipuliavimo rizikos;
54. primena, kad svarbu parengti pažangią bendradarbiavimo strategiją, kurioje dalyvautų visi atitinkami miškininkystės sektoriaus subjektai, kompetentingi išsaugoti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę ir išlaikyti sveikus bei atsparius miškus ir pagal kurią būtų veikama visais politikos formavimo lygmenimis, siekiant atidžiai ir nuodugniai įvertinti ir skubiai rasti būdus, kaip pasiekti naujosios 2030 m. miškų strategijos tikslus ir užtikrinti Europos miškų rūšių ir buveinių apsaugą;
55. yra susirūpinęs dėl to, kad numatoma išplėsti gaisringas zonas ir nustatyti ilgesnius sezonus, kai daugumoje Europos regionų kyla didelė gaisrų rizika, visų pirma esant didelio išmetamųjų teršalų kiekio scenarijui; pabrėžia, kad trūksta paramos gebėjimams stiprinti teikiant konsultavimo paslaugas ir yra mažai gairių, kaip įgyvendinti su miškais susijusią prisitaikymo veiklą ir klimato kaitos rizikos (pvz., gamtos gaisrų, dirvožemio erozijos, ligų ir potvynių) prevencijos ir mažinimo priemonės; ragina Komisiją rinkti ir valstybėse narėse skleisti žinias apie tai, kaip pritaikyti miškus prie esamos ir numatomos klimato kaitos, laikantis naujosios ES prisitaikymo strategijos; ragina Komisiją, remiantis patobulintais „Copernicus“ produktais, dirbtiniu intelektu ir kitais nuotolinio stebėjimo duomenimis, parengti miškų gaisrų rizikos vertinimus ir žemėlapius siekiant paremti prevencinius veiksmus;
56. pabrėžia, kad svarbu toliau plėtoti ir visapusiškai panaudoti ES civilinės saugos mechanizmą, susijusį su miškų gaisrais ir kitomis gaivalinėmis nelaimėmis;
57. pabrėžia, kad reikia teikti papildomą paramą valstybėms narėms, visų pirma kovojant su gaivalinėmis nelaimėmis, be kita ko, tokiomis kaip užsikrėtimas žievėgraužiais tipografais ir miškų gaisrai;
58. ragina veikiančias platformas, ekspertų grupes ir kitus panašius subjektus visais su

miškais susijusiais klausimais užtikrinti teisingą ir įtraukų atstovavimą įvairiems suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant tinkamą atstovavimą čiabuvių tautoms; primena pažangios bendradarbiavimo strategijos, kuria būtų siekiama užtikrinti labai reikalingą tarpvalstybinį bendradarbiavimą siekiant užtikrinti ilgalaikį vertingiausių ir gresiančių išnykti Europos rūšių ir buveinių išlikimą, svarbą;

59. ragina Komisiją skatinti kurti partnerystės įgūdžių srityje iniciatyvas, kuriose dalyvautų miškininkystės srities suinteresuotieji subjektai, siekiant užtikrinti kokybiškų darbo vietų kūrimą, geras darbo sąlygas, aukštesnius sveikatos ir saugos standartus, apsaugą nuo pavojų ir galimybę gauti profesinį ir specializuotą mokymą, suteikiant galimybę kelti kvalifikaciją ir persikvalifikuoti pereinant prie tvarios gamtiškosios miškotvarkos praktikos, kuria būtų siekiama išsaugoti esamus miškus ir užtikrinti miško įveisimo ir atkūrimo iniciatyvų įgyvendinimą;
60. primygtinai ragina valstybes nares pripažinti alinantį darbo miškininkystės, statybos, dailidystės ir baldų gamybos sektoriuose pobūdį ir nustatyti arba toliau taikyti ankstyvo išėjimo į pensiją ar atleidimo iš darbo sistemas šiuose sektoriuose dirbantiems darbuotojams; pabrėžia, kad šių sektorių darbuotojai, išėję į pensiją, turėtų gauti socialinę ir medicininę pagalbą, pritaikytą jų poreikiams;
61. ragina Komisiją, bendradarbiaujant su miškų ūkio mašinų gamintojais, imtis iniciatyvų siekiant pagerinti tokių mašinų aplinkosauginį projektavimą, kad būtų suderintas aukštas darbuotojų apsaugos lygis ir minimalus poveikis miškų dirvožemiui ir vandeniui;
62. pabrėžia, kad svarbu įtraukti pilietinę visuomenę į sprendimų, susijusių su miškininkystės sektoriumi, priėmimo procesą, ir primygtinai ragina užtikrinti skaidrią prieigą prie miškininkystės duomenų;
63. pabrėžia inovacijų miškų bioekonomikos srityje svarbą ir pritaria tam, kad reikia nuolat vykdyti naujų miško produktų mokslinius tyrimus ir diegti inovacijas;
64. pabrėžia, kad reikia mokslinių tyrimų ir inovacijų miškų sektoriuje ir tai, kad dėmesys turi būti skiriamas naujiems miško produktams, inovacijoms ir tvariai miškotvarkai; primena, kad partnerystė mokslinių tyrimų ir plėtros srityje turi būti plėtojama pasitelkiant esamas ES bendradarbiavimo mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje iniciatyvas, pvz., Europos miškų sektoriaus technologijų platformą (FTP), kurią 2004 m. inicijavo Komisija, ir Europos miškų institutą (EFI);
65. ragina Komisiją propaguoti ES miškų apsaugos standartus ir užmojus tarptautiniu lygmeniu;
66. palankiai vertina Komisijos sprendimą įtraukti Europos miškus į reglamento dėl tam tikrų su miškų naikinimu ir alinimu siejamų prekių ir produktų uždraudimo taikymo sritį, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas kovos su miškų naikinimu srityje ir remti novatorišką Europos miškų sektorių;
67. ragina Komisiją vėl pradėti derybas dėl tarptautinės teisiškai privalomos miškų konvencijos, kuria būtų prisidedama prie miškų tvarkymo, išsaugojimo ir tvarios plėtros ir būtų numatytos įvairios papildomos jų funkcijos ir naudojimo būdai, įskaitant miško

atkūrimo, miško įveisimo ir miško išsaugojimo priemonės, kartu atsižvelgiant į dabarties ir ateities kartų socialinius, ekonominius, ekologinius, kultūrinius ir dvasinius poreikius, atkreipiant dėmesį į labai svarbų visų rūšių miškų vaidmenį išsaugant ekologinius procesus ir pusiausvyrą ir remiant čiaabuvių, jų bendruomenių ir kitų bendruomenių bei miško gyventojų tapatybę, kultūrą ir teises.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	2.6.2022
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 62 -: 13 0: 10
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Nikos Androulakis, Maria Arena, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélie Beigneux, Monika Beňová, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Malte Gallée, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Petros Kokkalis, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O’Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjård, Nicola Procaccini, Luisa Regimenti, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooken, Silvia Sardone, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Sogaard-Lidell, Maria Spyraiki, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Manuel Bompard, Annika Bruna, Catherine Chabaud, Stelios Kympouropoulos, Christel Schaldemose

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

62	+
PPE	Bartosz Arłukowicz, Hildegard Bentele, Traian Băsescu, Nathalie Colin-Oesterlé, Christian Doleschal, Agnès Evren, Adam Jarubas, Ewa Kopacz, Stelios Kympouropoulos, Peter Liese, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Dolors Montserrat, Ljudmila Novak, Stanislav Polčák, Luisa Regimenti, Maria Spyraiki, Pernille Weiss, Esther de Lange
Renew	Pascal Canfin, Catherine Chabaud, Martin Hojsík, Jan Huitema, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Linea Søgaard-Lidell, Véronique Trillet-Lenoir, Michal Wiezik, Salima Yenbou, Nicolae Ștefănuță
S&D	Nikos Androulakis, Maria Arena, Marek Paweł Balt, Monika Beňová, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Cyrus Engerer, Jytte Guteland, César Luena, Javi López, Alessandra Moretti, Sándor Rónai, Christel Schaldemose, Günther Sidl, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
The Left	Malin Björk, Manuel Bompard, Petros Kokkalis, Silvia Modig, Mick Wallace
Verts/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Eleonora Evi, Pär Holmgren, Yannick Jadot, Tilly Metz, Ville Niinistö, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus

13	-
ECR	Sergio Berlato, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Joanna Kopcińska, Nicola Procaccini, Rob Rooker, Alexandr Vondra, Anna Zalewska
ID	Sylvia Limmer
PPE	Alexander Bernhuber, Jessica Polfjärd
Renew	Nils Torvalds, Emma Wiesner

10	0
ID	Simona Baldassarre, Aurélie Beigneux, Annika Bruna, Marco Dreosto, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Joëlle Mélin, Silvia Sardone
NI	Ivan Vilibor Sinčić, Edina Tóth

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė